

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ЧЕТИРИДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

КОМИСИЯ ПО ТРУДА, СОЦИАЛНАТА И ДЕМОГРАФСКАТА ПОЛИТИКА

16⁴⁶
17/03

ДОКЛАД

за първо гласуване на Законопроект за мерките по време на извънредното положение, обявено с решение от 13 март 2020 г. на Народното събрание, № 054-01-24, внесен от Цвета Вълчева Караянчева на 16.03.2020 г.

Комисията по труда, социалната и демографската политика на заседание, проведено на 17 март 2020 г. разгледа и обсъди Законопроект за мерките по време на извънредното положение, обявено с решение от 13 март 2020 г. на Народното събрание.

На заседанието присъстваха Деница Сачева, министър на труда и социалната политика и Лазар Лазаров, заместник министър на труда и социалната политика.

От името на вносителите законопроектът беше представен от народният представител Галя Желязкова.

Целта на законопроекта е да уреди извънредните мерки на територията на Република България за предпазване, ограничаване и преодоляване последиците от разпространението и заразата с вируса на COVID-19 за времето от 13 март 2020 г. до прекратяването на извънредното положение.

С предложените промени в Кодекса на труда се предвиждат специални мерки, които могат да предприемат работодателите и работниците и служителите, за да се ограничи събирането на голям брой хора на едно място при обявено извънредно положение. За да се реализират тези мерки е необходима нормативна промяна, като се създават възможности за работодателите:

- да възлагат на работниците и служителите извършването на надомна работа и/или работа от разстояние;
- да преустановяват работата в предприятието;
- да установяват непълно работно време в предприятието;
- да предоставят едностранно ползването на платен и/или неплатен годишен отпуск.

От друга страна, за определени категории работници и служители се създава възможност при обявено извънредно положение да ползват по тяхно искане платен или неплатен отпуск, като в този случай работодателят ще е длъжен да го разреши.

Основната цел на мерките е да се насърчи промяна в организацията на работа в предприятията, така че да не са прекратява дейността им, а работниците и служителите да се трудят от домовете си. Поради това работодателите ще имат възможност при обявеното извънредно положение едностранно да изменят мястото на работата на работниците и служителите, без да е необходима да подписват допълнително споразумение към трудовия договор.

Когато работата на предприятието или на част от него е преустановена при извънредно положение поради издадена заповед на компетентен държавен орган, но работниците и служителите не ползват платен годишен отпуск от работодателя, наетите лица ще имат право на обезщетение. Размерът на обезщетението е 50 на сто от brutното трудово възнаграждение, но не по-малко от 75 на сто от минималната работна заплата, установена за страната. Обезщетението се дължи от работодателя на работника или служителя.

В случая когато не е предоставен платен годишен отпуск при обявено извънредно положение и работодателят е преценил да прекрати работата на предприятието или на част от него, без да има забрана за извършване на такава дейност, наложена със заповед на държавен орган, работодателят е длъжен да изплати пълният размер на brutното трудово възнаграждение на наетото лице.

Предлагат се и промени в Кодекса за социално осигуряване, с оглед да не се допусне възможността поради обявено извънредно положение осигурените лица и пенсионерите да бъдат лишени от възможност да упражнят своите осигурителни права в срок, поради което да ги загубят.

Предвижда се за периода на извънредното положение непризнаването в срок на длъжностните лица, които издават разпоредения и решения във връзка с правото на парични обезщетения, помощи и пенсии по причини, дължащи на извънредното положение, да не се счита за мълчалив отказ по смисъла на чл. 58, ал. 1 от Административнопроцесуалния кодекс.

В законопроекта се предлагат и мерки, свързани със Закона за социално подпомагане и Закона за хората с увреждания.

В Комисията бяха получени становищата на Българската стопанска камара и Конфедерацията на труда „Подкрепа“. И двете организации подкрепят мерките, предложени със законопроекта, но апелират, че независимо от извънредната ситуация, законовите текстове трябва да бъдат внимателно прецизирани, за да не се постигне ефект, различен от целения. И двете организации предлагат конкретни текстове, които да се отразят в законопроекта.

В проведената дискусия взеха участие народните представители, Георги Гъоков, Светлана Ангелова, Юлиан Папашимов, Хасан Адемов, Николай Иванов, Калин Поповски, Надя Клисурска, Румен Генев и Весела Лечева. Повечето от народните представители подчертаха, че законопроекта е необходим, предприетите законови

мерки са навременни и са в отговор на променящата се ситуация на извънредното положение. Вероятно с течение на времето ще се достигне до необходимостта от приемане на още законови мерки, с които да се отговори на развитието на кризата. Всички са убедени, че ситуацията е динамична и трябва да се проследява ежедневно. Беше направен важният извод, че основен принцип, който трябва да се спазва от цялото общество е принципът на солидарността и взаимното споделяне на отговорностите. Бяха изказани и опасения, че структурата на закона не е добра и ще има затруднения при неговото прилагане. Освен това, сериозните изменения на трудовото и осигурителното законодателство трябва да се доразвият в нови допълнения и изменения, някои от тях задължително съгласувани с работодателските и синдикалните организации. Важно е също да не се прибързва с необмислени решения, за да може да се изпълни основната цел на закона, а именно опазване живота и здравето на хората и предотвратяване на дълбока социална и икономическа криза.

След приключване на обсъждането и проведеното гласуване с резултати:
13 гласа „за“, без гласове „против“ и 5 гласа „въздържал се“,

Комисията по труда, социалната и демографската политика прие следното становище:

Предлага на Народното събрание да подкрепи на първо гласуване на Законопроект за мерките по време на извънредното положение, обявено с решение от 13 март 2020 г. на Народното събрание, № 054-01-24, внесен от Цвета Вълчева Караянчева на 16.03.2020 г.

ПРЕДСЕДАТЕЛ на КТСДП:

Д-Р ХАСАН АДЕМОВ